

İTHALATTA HAKSIZ REKABETİN ÖNLENMESİ HAKKINDA KANUN

(4412 SAYILI KANUN İLE DEĞİŞİKLİK 3577 SAYILI KANUN)

Amaç ve Kapsam

Madde 1.- Bu Kanun, ithalatta haksız rekabet hallerinden dampinge veya sübvansiyona konu olan ithalatın sebep olduğu zarara karşı bir üretim dalının korunması amacıyla yapılacak işlemlere, alınacak önlemlere, gerekli ilke ve uygulama kararlarını verecek bir Kurul oluşturulmasına ve bunun görevlerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Tanımlar

Madde 2. - Bu Kanunda geçen deyimlerden;

- a) Damping: Bir malın Türkiye'ye ihraç fiyatının, benzer malın normal değerinin altında olmasını,
- b) Sübvansiyon: Menşe veya ihracatçı ülkenin fayda sağlayan, doğrudan veya dolaylı mali katkısını veya GATT 1994'ün XVI ncı Maddesi çerçevesinde herhangi bir gelir veya fiyat desteğini,
- c) İhraç fiyatı: İhraç amacıyla satılan mal için fiilen ödenmiş olan veya ödenmesi gereken fiyatı,
- d) Benzer Mal: Dampinge veya sübvansiyona konu mal ile aynı özellikleri taşıyan bir malı, böyle bir malın bulunmaması halinde ise benzer özellikleri taşıyan başka bir malı,
- e) Normal Değer:
  1. İhracatçı veya menşe ülkede tüketime konu olan benzer mal için normal ticarî işlemler sonucunda fiilen ödenmiş olan veya ödenmesi gereken karşılaştırılabilir fiyatı,
  2. İhracatçı ülke veya menşe ülkenin iç piyasasında normal ticarî işlemler çerçevesinde benzer malın satışlarının olmaması ya da bu satışların uygun bir karşılaştırma yapılmasına elverişli bulunmaması durumunda, benzer malın üçüncü bir ülkeye ihracatında temsil niteliğini haiz karşılaştırılabilir fiyatı veya menşe ülkedeki maliyetine makul bir kâr marjının eklenmesiyle tespit edilen fiyatı,
- f) Yönetmelik: İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmeliği,
- g) Damping marjı: Normal değer ihraç fiyatını aştığı miktarı,
- h) Sübvansiyon miktarı: Menşe veya ihracatçı ülke tarafından ihraç edilen malın imal, üretim, ihracat veya taşınma aşamasında sağlanan, doğrudan veya dolaylı mali katkı veya GATT 1994'ün XVI ncı Maddesi çerçevesinde herhangi bir gelir veya fiyat desteği şeklindeki faydaların tutarını,
- i) Zarar: Bir üretim dalında maddi zararı, maddi zarar tehdidini veya bir üretim dalının kurulmasının fiziki olarak gecikmesini,
- j) Bakanlık: İthalat Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanlıkı,
- k) Genel Müdürlük: İthalat Genel Müdürlüğünü,
- l) Kurul: İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulunu,
- m) GATT 1994: Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması 1994'ü,

n) Sübvansiyonlar ve Telafi Edici Tedbirler Anlaşması: 26.1.1995 tarihli ve 4067 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ve 3.2.1995 tarihli ve 95/6525 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan Dünya Ticaret Örgütü Kurulu Anlaşması Ek 1'de yer alan Anlaşmayı,

o) GATT 1994'ün VI ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Anlaşma: 26.1.1995 tarihli ve 4067 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ve 3.2.1995 tarihli ve 95/6525 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan Dünya Ticaret Örgütü Kurulu Anlaşması Ek 1'de yer alan Anlaşmayı,

ifade eder.

Önlem alınmasını gerektiren haller

Madde 3. - Önlem alınmasını gerektiren haller, dampinge veya sübvansiyona konu olan ithalatın Türkiye'de bir üretim dalında maddî zarara yol açması veya maddî zarar tehdidi oluşturması veya bir üretim dalının kurulmasını fizikî olarak geciktirmesidir.

Ancak, sübvansiyona konu ithalata karşı önlem alınabilmesi için, sübvansiyonun Sübvansiyonlar ve Telafi Edici Tedbirler Anlaşması'nın 2 nci Maddesi çerçevesinde bir firma/firma grubu veya bir üretim dalı/üretim dalı grubuna yönelik olduğunun da tespit edilmiş olması gerekir.

Şikâyet ve inceleme

Madde 4. - Genel Müdürlük şikâyet üzerine veya gerektiğinde re'sen damping veya sübvansiyon incelemesi yapabilir. Dampinge veya sübvansiyona konu olan ithalattan maddî zarar gördüğünü veya maddî zarar tehdidi altında bulunduğunu veya bu tür ithalatın bir üretim dalının kurulmasını fizikî olarak geciktirdiğini iddia eden üreticiler veya üretim dalı adına hareket eden gerçek veya tüzel kişi veya kuruluşlar Genel Müdürlüğe yazılı olarak başvuruda bulunabilirler.

Şikâyet ve incelemeye ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak Yönetmelikle tespit edilir.

Genel Müdürlüğün görevleri

Madde 5. - Genel Müdürlüğün bu Kanunla ilgili görevleri şunlardır:

- Şikâyet üzerine veya gerektiğinde re'sen, verilen bilgi ve belgeler veya mevcut diğer bilgilerin ışığı altında ön incelemeyi yapmak,
- Soruşturma açılıp açılmayacağı hususunda Kurula teklif sunmak,
- Soruşturma açılması halinde, soruşturmayı yürütmek ve önlemlerle ilgili olarak Kurula teklif sunmak,
- Kurulun sekreterlik hizmetlerini yürütmek ve Kurulca verilecek diğer görevleri yapmak.

İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulu ve görevleri

Madde 6. - Kurul, İthalat Genel Müdürünün veya görevlendireceği genel müdür yardımcısının başkanlığında, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Gümrük Müsteşarlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin ve Türkiye Ziraat Odaları Birliğinin birer yetkili temsilcisi ile İthalat Genel Müdürlüğünün ilgili daire başkanından teşekkül eder.

Kurul, gerekirse, üniversitelerden ve diğer kurum ve kuruluşlardan bilgi alabilir.

Kurulun görevleri şunlardır:

- Soruşturma açılıp açılmamasına veya açılmış bir soruşturmanın durdurulmasına karar vermek,
- Soruşturma sırasında yeterli delil olması halinde geçici önlem kararını Bakanlığın onayına sunmak,

c) Soruşturma sonuçlarını değerlendirmek, bunun gerektireceği tedbirleri almak ve kesin önlem kararını Bakanlığın onayına sunmak,

d) Soruşturma sırasında taahhütte bulunulmasını önermek, taahhütte bulunulması halinde, taahhüdü kabul edip etmemek hususunda karar vermek ve taahhütlerin yerine getirilmemesi durumunda gerekli önlemleri almak.

Kurulun çalışma usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılacak Yönetmelikle tespit edilir.

Dampinge karşı vergi ve telafi edici vergi

Madde 7. - Yapılan soruşturma sonucunda Kurul tarafından belirlenen ve Bakanlıkça onaylanan damping marjı veya sübvansiyon miktarı kadar dampinge konu malın ithalinde dampinge karşı vergi, sübvansiyona konu malın ithalinde ise telafi edici vergi alınır. Bununla birlikte, dampinge veya sübvansiyona konu ithalat nedeni ile meydana gelen zararın telafisinin, tespit edilen damping marjı veya sübvansiyon miktarından daha az bir miktar veya oranda vergi konulmasıyla mümkün olabileceğinin belirlenmesi halinde bu oran veya miktarda vergi uygulanır.

Bu vergilerin, ithali evvelce gerçekleştirilen mallar için, geriye dönük olarak uygulanmasına ilişkin esaslar Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilir. Ancak, geriye dönük uygulamanın süresi geçici önlemlerin alındığı tarihten itibaren 90 günü geçemez.

Mükellef

Madde 8. - Dampinge karşı vergi veya telafi edici vergi mükellefi; dampinge veya sübvansiyona konu malı ithal eden gerçek ve tüzelkişilerdir.

Tahsil mercii

Madde 9. - Dampinge karşı vergi veya telafi edici vergi Gümrük İdarelerince, ithalde alınan diğer vergilerden ayrı olarak tahsil olunur veya teminata bağlanır.

Soruşturma

Madde 10. - Re'sen veya şikâyet üzerine yapılan inceleme sonucunda dampinge veya sübvansiyona konu olan ithalatın ve bu ithalattan kaynaklanan zararın varlığı konusunda yeterli delillerin bulunması durumunda soruşturma açılır.

Soruşturmanın usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılacak Yönetmelik ile tespit edilir.

Taahhütler

Madde 11. - Soruşturma sırasında menşe ülke, ihracatçı ülke veya ihracatçı, soruşturma konusu dampingli veya sübvansiyonlu ithalattan kaynaklanan zararı ortadan kaldıracak şekilde kendiliğinden veya Kurulun önerisi üzerine taahhütte bulunabilir. Kurulun taahhüdü kabul etmesi halinde soruşturma, geçici veya kesin önlem alınmaksızın durdurulabilir veya sonuçlandırılabilir. Soruşturmanın sonuçlandırılmış olması, taahhüdün yürürlüğe girmesine kadar uygulanmış olan geçici önlemlerin gerekli kıldığı tahsilatı engellemez.

Taahhütlerin yerine getirilmemesi halinde, Kurulca mevcut verilere dayalı olarak geçici veya kesin önlem alınabilir. Taahhütler ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak Yönetmelikte, taahhütlerin geçerlilik süresi ve gözden geçirilme esasları ise Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilir.

Geçici önlemler

Madde 12. - Şikâyet konusu ithalata ilişkin soruşturma sırasında, dampingli veya sübvansiyonlu ithalatın varlığı ve bu ithalatın zarara neden olduğu konusunda ön belirlemeler yapılması halinde, soruşturma süresince zararın önlenmesi amacıyla, Kurulca belirlenen damping marjı veya sübvansiyon miktarı kadar veya zararı ortadan kaldırmaya yetecek daha az bir oran veya miktarda teminat şeklinde geçici önlem uygulanması Bakanlık makamının onayı ile kararlaştırılabilir. Bu durum Resmî Gazete'de yayımlanmak suretiyle ilgililere duyurulur. Soruşturmanın açılması tarihinden itibaren 60 gün içerisinde geçici önlem uygulanmaz. Geçici önlemlerin geçerlilik süresi 4 aydır. Ancak, damping soruşturmasına konu malın Türkiye'ye ihracatının önemli bir kısmını gerçekleştiren ihracatçıların talebi

halinde, bu süre, Kurulun kararı üzerine Bakanlık onayı ile 6 aya kadar çıkarılabilir. Damping soruşturması sırasında, zararın önlenmesi için damping marjından daha düşük oranda bir kesin önlemin yeterli olup olmadığının incelenmesi amacıyla, bu süreler sırasıyla 6 ve 9 ay olarak belirlenebilir. Geçici önlemlerin uygulama esasları Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilir.

Kesin önlemler

Madde 13. - Soruşturma sonucunda dampingli veya sübvansiyonlu ithalatın varlığı ve bu ithalatın zarara neden olduğu belirlendiğinde, bu zararın önlenmesi amacıyla, Kurulca belirlenen ve Bakanlıkça onaylanarak kesinleşen damping marjı veya sübvansiyon miktarı kadar veya zararı ortadan kaldıracak daha az bir oran veya miktarda dampinge karşı vergi veya telafi edici vergi alınır. Daha önce teminat alınmış olması halinde 14 üncü maddeye göre işlem yapılır. Ancak, kesin önlem kararının maddi zarar tehdidi veya bir üretim dalının kurulmasının fizikî olarak gecikmesine ilişkin olarak alınması durumunda, soruşturma sırasında alınan teminatın tahsil edilebilmesi için Kurulun, geçici önlem alınması sebebiyle maddi zarar oluşmadığı hususunda bir belirleme yapması gerekir. Böyle bir belirleme yapılmadığı takdirde, soruşturma sırasında geçici önlem olarak alınan teminat iade edilir. Yürürlüğe konulan dampinge karşı verginin veya telafi edici verginin geçerlilik süresi, uygulanması, askıya alınması, gözden geçirilmesi ve iadesi ile yürürlükte bulunan önlemlerin etkisiz kılınması halinde yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilir. Soruşturmaya konu olan mal için hem damping yapılmış olması hem de sübvansiyon verilmiş olması halinde, aynı durumun telafisi için dampinge karşı vergi ve telafi edici vergi birlikte uygulanamaz.

Dampinge karşı vergi veya telafi edici vergi konulmuş olması, ilgili malın fiilî ithalatını engellemez.

Geri ödeme

Madde 14. - Kesinleşen dampinge karşı vergi veya telafi edici vergi, daha önce alınan teminattan yüksek ise fark tahsil edilmez. Kesinleşen vergi, daha önce alınan teminattan düşük ise fark geri ödenir.

Soruşturmanın kapatılmasına karar verilmesi halinde geçici önlemler kaldırılır ve alınan teminatlar iade edilir.

Satış akdi hükümlerine aykırı olmasından dolayı iade veya imha edilmek istenen malın evvelce alınmış olan dampinge karşı vergisi veya telafi edici vergisi, gümrük mevzuatının bu konuda gümrük vergisinin geri verilmesine ilişkin hükümleri dahilinde iade edilir.

Diğer mevzuat

Madde 15. - Gümrük mevzuatının, gümrük vergisinin tesciline, tahakkukuna, tahsiline, geri verilmesine, takibine ve teminata bağlanmasına ilişkin bu Kanuna aykırı olmayan usul ve şekle müteallik hükümleri, dampinge karşı vergi veya telafi edici verginin tescili, tahakkuku, tahsili, geri verilmesi, takibi ve teminata bağlanması işlemlerinde de uygulanır.

Ödenmeyen dampinge karşı vergi veya telafi edici vergi, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gümrük idarelerince kovuşturulur.

Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, GATT 1994'ün VI ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Anlaşma ile Sübvansiyonlar ve Telafi Edici Tedbirler Anlaşması hükümleri dikkate alınır.

Kaldırılan ve uygulanmayacak hükümler

Madde 16. - 1615 sayılı Gümrük Kanununun 21 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu Kanunun tatbikatında, Gümrük Kanunu ile diğer kanunların bu Kanuna aykırı olan hükümleri uygulanmaz.

Bakanlar Kurulu kararları ve yönetmelikler

Madde 17. - Bu Kanunun;

- a) 7, 12 ve 13 üncü maddelerinde öngörülen Bakanlar Kurulu Kararları ile,
- b) 4, 6, 10 ve 11 inci maddelerinde belirtilen Yönetmelikler, Kanunun yayımı tarihinden itibaren 3 ay içinde çıkarılır.

Yürürlük

Madde 18. - Bu Kanun yayımı tarihinden üç ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 19. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Soruşturmanın Kapatılması ve Durdurulması

Ek Madde 1 - Soruşturma sonucunda, soruşturma konusu ithalatın dampinge veya sübvansiyona konu olmadığı veya bu ithalattan kaynaklanan zararın bulunmadığı belirlenmesi halinde veya şikâyet konusunun ortadan kalkması durumunda Kurulca soruşturma kapatılır. Damping marjının veya sübvansiyon miktarının veya ithalat miktarının ihmal edilebilecek düzeyde olduğunun tesbiti durumunda da damping veya sübvansiyon soruşturması kapatılır. Damping marjının veya sübvansiyon miktarının veya ithalat miktarının ihmal edilebilecek düzeylerine ilişkin oranlar Yönetmelik ile belirlenir. Şikâyetin geri çekilmesi halinde de Kurulca soruşturmanın kapatılmasına karar verilebilir. Taahhütlerin kabul edilmesi halinde soruşturma durdurulabilir. Sübvansiyonun uygulamadan kaldırılması halinde de soruşturma durdurulabilir veya kapatılabilir.

Kesin Önlemlerin ve Taahhütlerin Gözden Geçirilmesi

Ek Madde 2.- Kesin önlemler ve taahhütlerle ilgili kararlar, ilgili taraflardan birinin talebi üzerine veya re'sen gözden geçirilebilir. Kurulca gözden geçirme kararı verilmesi halinde, yeniden soruşturma açılır ve yürütülür. Ancak, yeniden soruşturma açılması, yürürlükte bulunan kesin önlemlerin ve taahhütlerin uygulanmasını engellemez. Soruşturma sonucunda kesin önlem ve taahhüt uygulaması hakkında Kurulca karar verilir. Kesin önlem kararı, soruşturma döneminde soruşturma konusu malı ihraç etmemiş olan üretici veya ihracatçıların talebi üzerine de gözden geçirilebilir. Böyle bir talep üzerine açılacak soruşturma sonucuna ilişkin karar yürürlüğe girene kadar uygulanmakta olan kesin önlem, talepte bulunan üretici veya ihracatçının ihraç ettiği soruşturma konusu mal ithalatı için teminata bağlanır. Soruşturma sonucunda, alınan teminat ile ilgili olarak, 14 üncü maddeye göre işlem yapılır.